MÅ¡ice na rosnatkÃ¡ch v EvropÄ›

PÅ™Ã-spÄ›vek pÅ™idal Radek Kastner
[16.12.2007]
AktualizovÃ¡no [24.06.2008]

MÅ¡ice jsou ÃºtlÃ-, drobnÃ- pÅ™Ã-sluÅ¡nÃ-ci polokÅ™Ã-dlÃ½ch, dosahujÃ- velikosti 0,2 - 8 mm, z naÅ¡eho Ãºzemí- je znÃ¡mo druhÅ¯, kterÃ© jsou Å™azeny do 6 Ä•eledÃ-. VelkÃ¡ vÄ›tÅ¡ina mÅ¡ic mÃ¡ tÅ™i formy samiÄ•ek: okÅ™Ã-dlenÃ© Å¾ivorodÃ©, bezkÅ™Ã-dlÃ© vejcorodÃ©. Samci jsou buÄ• okÅ™Ã-dlenÃ-, nebo bezkÅ™Ã-dlÃ-. NejÄ•astÄ›ji pÅ™ezimuje vajÃ-Ä•ko na prim hostiteli. Brzy na jaÅ™e se z nÄ›j lÃ-hne zakladatelka, kterÃ¡ dÃ¡vÃ¡ vznik nÄ›kolika partenogenetickÃ½m generacÃ-m fundatrigeniÃ- na jarnÃ-m listÃ- zimnÃ-ho hostitele. Å½ivorodÃ© samiÄ•ky Å¾ijÃ- asi mÄ›sÃ-c a vyprodukujÃ- 50 - 100 larev. La prochÃ¡zÃ- Ä•tyÅ™mi instary, u okÅ™Ã-dlenÃ½ch od druhÃ©ho instaru se zÃ¡klady kÅ™Ã-del. Koncem jara listÃ- stÃ¡rne, zaÄ jako potrava nevhodnÃ© a objevujÃ- se jarnÃ- okÅ™Ã-dlenÃ- migranti, kteÅ™Ã- se stÄ›hujÃ- na sekundÃ¡rnÃ-ho hostitele. Tam prÅ¯bÄ›hu lÃ©ta a podzimu vyvÃ-jÃ- opÄ›t vÄ›tÅ¡Ã- poÄ•et generacÃ- bezkÅ™Ã-dlÃ½ch jedincÅ¯. V prÅ¯bÄ›hu podzimu pÅ™ sekundÃ¡rnÃ- hostitelÃ© vyhovovat, klesÃ¡ obsah vÃ½Å¾ivnÃ½ch lÃ¡tek, zkracuje se den, sniÅ¾uje se teplota a vyvÃ-jÃ- se generace samiÄ•ek, kterÃ© produkujÃ- jedince obou pohlavÃ-. Ti migrujÃ- zpÄ›t na zimnÃ- hostitele, kde samiÄ•ky kladou po oplozenÃ- pÅ™ezimujÃ-cÃ- vajÃ-Ä•ka.

PopsanÃ½ch nÃ¡lezÅ¯ mÅ¡ic na evropskÃ½ch rosnatkÃ¡ch nenÃ- mnoho. CelkovÄ› byly nalezeny 3 druhy, vÅ¡echny z rodu Aphis. NejhojnÄ›ji byla nalÃ©zÃ¡na mÅ¡ice Aphis triglochinis (synonymum Aphis audax) vyskytujÃ-cÃ- se v zÃ¡padnÃ-, severnÃ- a stÅ™ednÃ- EvropÄ›. PrimÃ¡rnÃ-m hostitelem tÃ©to mÅ¡ice jsou rybÃ-zy (Ribes rubrum a R. nigrum). SekundÃ¡rnÃ-mi hostitel jsou Ä•etnÃ© byliny (mezi nÄ› patÅ™Ã- Triglochin maritimum (baÅ™iÄ•ka pÅ™Ã-moÅ™skÃ¡), po nÃ-Å¾ mÃ¡ druhovÃ© jmÃ©n Barbarea vulgaris, B. stricta, Nasturtium officinale, Myosotis palustris, Veronica beccabunga, Anemone coronaria, Ranunculus lingua, Aster tripolium). PÅ™Ã-leÅ¾itostnÄ› mÅ¯Å¾e napadat rosnatky (Drosera spp.), aÄ•koliv pokusy pÅ™enÃ© pomnÄ›nky (Myosotis) a rukve (Rorippa) na rosnatku byly neÃºspÄ›Å¡nÃ©. NÃ¡lezy tÃ©to mÅ¡ice na rosnatkÃ¡ch jsou hlÃ¡Å¡eny NizozemÃ- a ze Å vÃ©dska. VelkÃ© kolonie byly nalezeny na rubech listÅ¯ rosnatky okrouhlolistÃ© (Drosera rotundifolia) a rosnatky prostÅ™ednÃ- (Drosera intermedia), podÃ©l kvÄ›tnÃ-ch stvolÅ¯ a nÄ›kdy mezi Å¾lÃ¡znatÃ½mi vlÃ¡sky. HlÃ¡Å¡eny jso nÃ¡lezy tÃ©to mÅ¡ice ze Skotska na rosnatce anglickÃ© (Drosera anglica).

DalÅ¡Ã- nalezenou mÅ¡icÃ- je mÅ¡ice Å™eÅ¡etlÃ¡kovÃ¡ (Aphis nasturtii, synonymum Aphis rhamni), kterÃ¡ se vyskytuje v Evrop severnÃ-, zÃ¡padnÃ-, jiÅ¾nÃ- a stÅ™ednÃ- Asii a byla zavleÄ•ena a rozÅ¡Ã-Å™ena v severnÃ- Americe. PrimÃ¡rnÃ-m hostitele Å™eÅ¡etlÃ¡k poÄ•istivÃ½ (Rhamnus cathartica), jehoÅ¾ listy na jaÅ™e zkrucuje. SekundÃ¡rnÃ-mi hostiteli pak jsou Nasturtium (potoÄ•nice, po nÃ-Å¾ mÃ¡ druhovÃ© jmÃ©no), Polygonum, Solanum tuberosum, Veronica, Rumex a Ä•etnÃ© dalÅ¡Ã- byliny. K byly nalezeny na Drosera rotundifolia v Meklembursku v Ä•ervenci a srpnu, nejprve na kvÄ›tenstvÃ-ch a pozdÄ›ji na Å™apÃ-cÃ- a spodnÃ-ch stranÃ¡ch listÅ¯. OkÅ™Ã-dlenÃ© Å¾ivorodÃ© samiÄ•ky a okÅ™Ã-dlenÃ- sameÄ•ci se tam objevili v zÃ¡Å™Ã-.

PoslednÃ- nalezenou mÅ¡icÃ- je mÅ¡ice kruÅ¡inovÃ¡ (synonymum mÅ¡ice kruÄ•inkovÃ¡) (Aphis frangulae), kterÃ¡ je kosmopolitnÃ-m druhem. JednÃ¡ se vlastnÄ› o skupinu 4 poddruhÅ¯. PrimÃ¡rnÃ-m hostitelem je kruÅ¡ina olÅ¡ovÃ¡ (Frangula alnus, synonymum Rhamnus frangula). Mezi Ä•etnÃ½mi sekundÃ¡rnÃ-mi hostiteli Aphis frangulae s. lat. je i Drosera rotundifolia, na nÃ-Å¾ byla pozorovÃ¡na v severnÃ-m NÄ›mecku.